

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

60. ÅRGANG

21. JULI

NR. 26-27

DET HELLIGE ÅR

Den pavelige kunngjøring.

På Kristi Himmelfartsdag utsendte Paven en kunngjøring over hele verden om det Hellige år 1950, det 25de i den kristne æra. Hensikten med det Hellige år er «å kalle sammen alle de troende, ikke bare for at de skal sone sine synder og rette på sitt liv, men for å få dem til å vokse i dyd og hellighet ifølge Skriftens

ord: «Helliggjør dere selv, og bli hellige fordi Jeg er Herren deres Gud.»

Tradisjonen om et Hellig år har sin opprinnelse i den hebraiske lov, som fastsatte hvert femtiende år til et jubileum, da gjeld ble ettergitt, slaver frigitt og fornærmelser tilgitt. Ordet jubileum kommer av det hebraiske ord for et bukkehorn man blåste i for å samle folket. I den kristne kirke feiret man opprinnelig hvert hundre år, nemlig det første i hvert århundre. Det første vi har autentisk beretning om (i en freske av Giotto i St. Johannes-Laterankirken) er året 1300, proklamert av Bonifacius VIII. Det sies at Dante var blant de to millioner pilgrimer ved denne anledning. Og det påstås endog at han beskriver folkevrimmen til og fra Ponte San Angelo i Divina Comedia. I 1450 var folkemengden som kom til Rom til jubileet blitt så stor at broen ga etter og omkring to hundre mennesker mistet livet.

Bonifacius VIII forordnet at det Hellige år skulle feires ved århundredets begynnelse, men Clemens VI bestemte likevel at år 1350 skulle feires; det sies at dette var på anmodning fra den hellige Birgitta av Sverige, som iallfall den gang var blant pilgrimmene sammen med sin datter Sta. Katarina. Pavehoffet var ennå i Avignon og Paven utnevnte en kardinal til å representere seg i Rom. Senere ble mellomrommet redusert fra femti til femogtyve år, slik at hver generasjon kunne få høve til å dra fordel av en pilgrimsreise. I år 1800 var det umulig å holde noe Helligår, da Paven var i landflyktighet. Og i 1850 og 1875 på grunn av den politiske tilstand i Rom. Det var et spesielt Hellig år i 1929 for å feire Pius XI's gulljubileum. Og i 1933—34, utvidet til 1935, ble det proklamert ekstraordinært Hellig År til minne om Herrens død for 1900 år siden.

1950 vil være den 25de gang dette «store og universelle jubileum» skal holdes i Rom. Paven sier bl. a.: «Vi er oppmerksom på at reisen hverken vil bli lett eller behagelig for mange, særlig for mindre velstillede og i fjerne land. Men på den annen side, like store vanskeligheter blir ofte overvunnet når det gjelder

Den pavelige bulle leses opp i St. Peterskirken av Mgr. Carinci.

Det kristne ideal for det moderne «Natur»-menneske.

Av fransiskanerpater LEO van EEKEREN, Sylling

Bladet «Ignis», organ for Norsk Katolsk Ungdomsforbund, hadde en aktuell artikkel (Nr. 3, 1949), der forfatteren oppfordrer ungdommen til å gå ut i naturen etter at man om søndagen har tatt del i messen, og således først har oppfylt sin søndagsplikt. Mange som leser bladet «St. Olav» og især ungdommen, interesserer seg sikkert for dette moderne problem. Som kristne må vi da spørre: «Hvorledes må vi betrakte vårt forhold til naturen?» Dette svar vil kanskje oppmuntre mange, især ungdommen, til å dra ut i naturen for å nyte Guds gaver som det sømmer seg for kristne.

Vi står overfor det faktum at ungdommen, ja, det moderne menneske, liker å gå på tur, dra vekk fra byen, ut i skogen, ut i naturen. De gjør det og har utbytte av det. Naturen er jo Guds egen skjønne hage, og vennskapet med naturen er ikke bare en særlig glede og en kilde til helse, men edler og kultiverer også menneskets innerste vesen.

Men tusener av unge menn og kvinner går dessverre ut i naturen uten ærbødighet og beundring for den. De vanærer Guds rene og rike natur, våre vakre skoger, fjorder og marker ved uanstendig antrekk og og umoralsk atferd. Her siktes især til det kameratslige, alt for intime samvær mellom mannlig og kvinnelig ungdom. Naturskjønnet blir for dem en bakgrunn for synd og fornædning. Det er en dekadent, hedensk omgang med naturen. Som kristne må vi løfte vår røst mot denne hedenske innstilling hos ungdommen.

Det kristne ideal er for det moderne, kristne «natur»-menneske ikke disse unge menn og kvinner som vansierer det hellige i Guds natur, men Frans av Assisi som har vært et «natur»-menneske i ordets beste betydning. Hans forhold til naturen var dypt religiøst. Han var glad i naturen som hvert uforders-

vet menneske er det. Frans søkte Gud, fant Ham og ble ett med Ham. Ingen høyde eller dybde, ingen tid eller evighet, intet menneske eller ingen engel kunne skille ham fra Guds kjærlighet. Guds skjønne natur kunne ikke mer skade ham. Den var en bok som han leste Guds skapelsesplan i. Han så i alle skapninger Guds utøste kjærlighet og i hele skapningen en familiånd. Hver dag oppdaget han solens, vindens, regnets og ildens skjønnhet. Hver natt var månen og stjernene et under for ham. Han følte seg ett med det, for alt dette var av Gud og oppstod fra Guds grenseløse genialitet og umåtelige godhet. Han levde i naturen som i et skjønt hjem som Gud hadde bygget for ham, alt som levde med ham var hans «bror» eller «søster». Det var mer enn poesi for ham. Det var en innerlig opplevelse av at Gud er skaper og Far. Derfor elsket han alle ting, mennesker og dyr, blomster og trær, ild, vind og vann. Han talte med sine «søstre» fuglene og ingen av dem rørte seg, selv om han gikk nær inn mellom dem og kuttet hans rørte ved dem. En orm på veien minnet ham om den hudstrøkne Frelser. Trærne fikk ham til å tenke på Guds Sønn's hellige kors. Vannet minnet ham om den hellige dåp, ilden om «Verdens Lys», et får om «Guds Lam». Hele naturen talte til ham om Gud og Guds godhet. I sin herlige «Solsang» jubler han ut sine naturlige og overnaturlige følelser. Frans av Assisi har i virkeligheten vært naturens helgen. Han er det kristne ideal for det moderne «natur»-menneske, for våre speidere, for våre unge menn og kvinner, for alle som er glad i vår vakre norske skog, mark, fjell og fjord.

Dere som forstår naturens skjønnhet og hører dens røst, gled dere! Gå som Frans av Assisi som Guds barn ut i naturen, Guds skjønne hage og syng deres glede, deres takk, deres solsang til Guds ære og forherligelse!
LEO van EEKEREN

det jordiske livs interesser. Hvorfor skal vi da ikke håpe på at veldige folkemengder fra alle deler av verden skal kunne overvinne alle hindringer og samles i denne kjære byen for å søke de evige verdier? Og det ser ut til at håpet vil bli oppfylt — for Rom er forberedt på å ta imot to og en halv million pilegrimer.

Paven fortsetter med å formane de troende om at pilegrimsreisen må gjøres i den rette ånd og ikke som en fornøyelsestur eller turistreise. Der er alt gitt en særlig forordning om planleggelsen av slike reiser, slik at de må beholde sin religiøse karakter. Bare de geistlige myndigheter må organisere pilegrimsreiser, og hver reisegruppe skal ha en åndelig leder. Den tekniske organisering av reisen skal imidlertid ikke overlates til prester. Reisene skal planlegges slik at også mindre velstillede kan bli med.

Helt fra begynnelsen har Sentralkomiteen for det Hellige År, med Mgr. Pignedoli som generalsekretær, taft særlig hensyn til de som har dårlig råd. Mange

av dem vil bli losjert i St. Martas Hospits som ligger i Vatikanbyen like ved St. Peterskirken, og som blir ledet av barmhjertighetssøstre. I mange måneder har det alt vært gjort forberedelser for å ta imot pilegrimene. En ny jernbanestasjon skal bli ferdig, lufthavnen blir utvidet og modernisert, veiene forbedret, spesielle bussruter opprettes og endog en ny undergrunnsbane ventes å bli ferdig. Den vil gå fra den nye jernbanestasjonen til utkanten av Tre Fontane, en distanse på 11 km. Samtidig går det framover med arbeidet på Domus Pacis — Fredshuset — og andre bygninger. Der forberedes en guide for pilegrimene på mange språk med alle opplysninger og den veiledning de vil trenge; og en større kunngjøring er alt blitt utsendt på forskjellige språk fra Sentralkomiteen for det Hellige År.

*

St. Olav vil i det følgende bringe stoff som kan holde leserne orientert om alt av interesse omkring jubelåret.

Kirkens tragiske skjebne i Kina.

Den 31. august 1947 døde den 40-årige hjelpeprest i Nalapiliu, Fr. Joseph Chang, i fengslet i Hutan. Han var blitt satt over en brennende taukveil til huden var blitt sort og hård som tre. Etterpå var han blitt dratt til fengslet bundet i et rep rundt ankene. Omtrent på samme tid ble den 35-årige, Fr. Paul Hsin, bestyrer av Hufengskolen i Chihfeng, skutt ved veikanten og hans lik ble spist av gribber. Likeledes ble den 50-årige Fr. Joseph Liau, prest i Wangtsemiao, slått til døde etter ti måneders fengsel og Fr. Paul Lion, 42 år, prest i en annen by, skutt i Changtingsien. Vi kunne fylle hele sider med lignende beretninger, selv om de fleste daterer seg fra 1946—47 og martyrene siden har vært færre.

Blant de utenlandske misjonærer har der vært få martyrer. De er fremdeles på sin post, og Mgr. Riberi, som er Inter-Nuntius der, har sagt at bare de gamle og syke kan tenke på å reise. I virkeligheten kommer der stadig nye misjonærer til landet.

Utnevnelsen av det første kinesiske medlem av kardinalkollegiet i februar 1946 ble fulgt i mai samme år med opprettelsen av et hierarki inndelt i 20 erkebispedømmer og 79 bispedømmer i de tyve provinsene. Mange flere trengtes ennå, men Kirken hadde iallfall fått fast fot i Kina og man så fruktene av misjonærenes arbeid gjennom generasjoner. I juli 1946 ble det utnevnt en Inter-Nuntius, og i februar 1947 presenterte den framtreddende katolske lærde, Dr. Chinghsung Wu sine akkreditiver som kinesisk minister ved Den Hellige Stol. Han har forøvrig oversatt Det nye Testamente til kinesisk. Nylig har han nedlagt sitt embete i Rom, ikke av politiske grunner, men for å kunne ta imot en akademisk stilling. En har likevel en følelse av at det er slutten på et kapittel som var fullt av løfter, og begynnelsen på ett nytt som vi må imøtese med bange anelser.

Da hierarkiet var blitt opprettet, talte det over fem tusen prester, og blant dem over to tusen kinesere, mens der i begynnelsen av århundret bare hadde vært 470 prester i alt. Selv i dag er den katolske Kirken en liten minoritet i den utstrakte republikken, med et antall av bortimot 4 millioner tilhengere av en befolkning på nesten fem hundre millioner. Men framskrittet de siste 50 år har vært så stort at der ved opprettelsen av hierarkiet var 16 større seminarier, 108 mindre, to katolske universitet og et universitetsinstitutt med 14 058 elever.

I dag presser kommunisthærene seg stadig lengre sydover og med dem følger en nedbrytning av det meste som er bygget opp i selvoppofrelse av misjonsfedre og nonner fra hele den katolske verden. Noe av ødeleggelsene skyldes direkte forfølgelse, men meget mere skyldes det kaos på alle områder som krigen har ført med seg; på det økonomiske område med inflasjon og overdrevne skatter. Nesten like store vansker er der i de sydlige provinser som kommunistene

ennå ikke har nådd fram til. I Kwantung og Kwangsi-provinsene frykter en for to måneders sulteperiode til neste rishøst.

En av de mest kjente kinesiske biskoper, Mgr. Paul Yu-pin, erkebiskop av Nanking som nå er i U. S. A., har fortalt om det som foregår i hans eget erkebispedømme. Han har vært nødt til å stenge de åtte katolske høyskoler som han hadde grunnlagt etter krigen. I de fleste distrikter har høyskolene måttet lukke, mens folkeskolene ikke har hatt andre vanskeligheter enn en alvorlig beskatning. Hospitalene mangler medisiner, men forøvrig blir de satt pris på og latt i fred.

Videre sier han at arbeidet for foreldreløse og flyktninger siden krigen har måttet innstille. Deriblant to store ko-operative farmer for flyktninger, og en skole for foreldreløse i Suchow, som hører til hans utstrakte program for katolsk gjenoppbygging av landdistriktene. Hans to katolske radiostasjoner er blitt stoppet og tre av hans katolske dagsaviser inndratt, nemlig i Peiping, Tientsin og Nanking. Han har overført andre blad og aviser til Canton og har nylig startet en katolsk dagsavis i Singapore, hvor der er nær en million kinesere.

Disse vanskeligheter viser også hvilken vitalitet og innflytelse Kirken i Kina har hatt i forhold til størrelsen. Institusjoner som universitet, radiostasjoner og aviser er for en stor del blitt grunnnet ved hjelp av amerikanske penger, og det er forsåvidt forståelig at kommunistene har den i kikkerten. Mao Tse-tung har selv uttalt offentlig at universitetene vil bli unntatt fra den alminnelige toleranse, da de er «sentrer for antikommunistisk propaganda».

Honkong er et sentrum for kommunistisk propaganda, ikke bare for Syd-Kina, men for hele syd-øst Asia. Der er et «Forlagsselskap» som har utgitt en fullstendig bokkatalog, og blant de 286 titler ser vi ikke mindre enn 137 oversettelser fra russisk, men ingen fra andre språk.

En rapport fra noen hollandske misjonærer sier, at buddist- og taoistprester for øyeblikket blir meget meget verre behandlet enn kristne misjonærer og at der er en relativ toleranse overfor katolikker, protestanter og muhamedanere. En må likevel ikke glemme at da den kinesiske Sovjet-Republikk ble grunnnet i 1934 var deres program «en ødeleggelse av alle religiøse organisasjoner og opprettelse av et fullstendig atheistisk styre». Den nåværende toleranse må betraktes som midlertidig og grunnnet på taktikk, slik at ingen katolikker kan ha tiltro til den. Perioden minner meget om tiden etter februarkuppet i 1948 i Tsjekkoslovakia, da man garanterte religions- og meningsfrihet. Den stormen som er brutt ut mot erkebiskop Beran vil nok også komme over katolikkene i Kina.

Opplysningene fra Kina er ennå ufullstendige, men stort sett har der fra omtrent ett år siden vært lett-

Nåtid belyser fortid.

Av sokneprest H. Kielland Bergwitz

Mens den vesentligste del av den kristelige presse her hjemme ennå bare for et års tid siden syntes å ha svært liten forståelse for den katolske kirkes innbitte motstand mot kommunismen, har de senere tiders begivenheter i Jugoslavia, Ungarn, Romania og Tsjekkoslovakia tydelig brakt mange til ettertanke. Før var det vesentlig Spania og forholdene der som var fremme til behandling. Typisk var den anerkjennelse Bjørn Hallstrøms sterkt tendensiøse og uetterrettelige bok «Uten pass i Spania» fikk. Forholdene i Spania ble generalisert dit hen at de kom til å gjelde som en slags fellesnevner for den katolske kirkes universelle innstilling. Man ønsket tydelig ikke å ta hensyn til to meget vesentlige faktorer som var avgjørende for Kirkens stilling i Spania: På den ene side diktaturets tvang og på den annen frykten for kommunismen og en gjentakelse av 30-årenes vold og anarki. Heller ikke ønsket man å nevne den kjennsgjerning at Franco-diktaturet slett ikke er populært blant verdens katolikker. Et lite bevis på dette er kanskje det faktum at det var Frankrike under ledelse av den katolske stats- og utenriksminister Bidault, der som den eneste stat tok konsekvensen av vedtaket i F. N. helt ut og avbrøt forbindelsen med Franco-Spania ved å stenge grensene for ethvert handelssamkvem. Nå synes derimot forståelsen å være kommet. Derom vitner f. eks. en leder i «Vårt Land» for 28. juni, «Ulv i Fåreklær», som vi gjengir in extenso:

Kommunismen har flere ganger endret taktikk overfor sin angivelige verste fiende, kirken og kristendommen. 20- og 30-årenes kommunisme i Russland valgte den brutale utryddelseskrigs metode. Kirken skulle slettes ut av jordens overflate. Kirkehusene ble omdannet til gudløshetsmuseer, prestene måtte forsvinne fra folkelivet, etc.

Under krigen var det mest opportunt å alliere seg med

ser i forfølgelsen mot katolikkene. Mange prester blir ennå holdt fengslet i det nordlige Manchuria. Mange eksempler på lokale overgrep og vold blir innberettet fremdeles, og biskoper blir fordrevet fra sine distrikter. Men vinteren 1947/48 var den verste forfølgelsesperioden med utallige martyrer og konfiskasjoner. I det ene misjonssentret etter det annet ble generasjoners arbeid ødelagt på noen timer. Særlig led de kinesiske prester og nonner som ble hånet som agenter for det imperialistiske Vesten. Vi kan nevne tilfellet i Yankiaping i august 1947 med «dødsmarsjen», da 31 av 75 kinesiske trappistmunker led martyrdøden.

Vi kan også huske på massakren og kirkebrenningen i Chahar i desember 1946, eller angrepet på kirken i Jehol året etter, da prester, søstre og legfolk, alle kinesere, ble slept over frosne veier og skutt. Forfølgernes er de samme folk som nå mer og mer vinner makten. Det er alt god grunn til å si at kommunistarmens framgang i Kina i de siste år har vært en av de største tragedier for Kirken i moderne tid.

kirken, den fikk derfor tilsynelatende igjen oppstå fra de døde og ble delvis favorisert som en viktig faktor i den nasjonale kamp.

Etter krigen er denne holdning igjen endret og en ny taktikk tatt i bruk: nå skal kirken erobres innenfra, besettes av pålitelige folk som vil samarbeide med staten og på den måten brukes som et verktøy for kommunismen.

Det er tyskerne som har «fortjenesten» av å ha fornyet denne, det gamle romerrikets taktikk, som går ut på tilbedelse av og underkastelse under staten. Dersom kirken vil falle ned og tilbe det nye regimet, er det ikke grenser for hvilke rettigheter den vil bli tildelt.

Å følge striden mellom kommunistregimet i Øststatene og kirkene, er som å få en ubehagelig repetisjon av striden i Tyskland og andre tyskbesatte land under naziregimet. Desto lettere bør det være å gjennomskue den dårlig skjulte hensikt. Erkebiskop Beran i Tsjekkoslovakia som i øyeblikket står i skuddlinjen, er da heller ikke i ringeste tvil: «Det er,» sier han i sitt hyrdebrev som det lyktes å smugle ut av hans politibesatte residens, «spørsmål om å underkaste den romersk-katolske kirke en kristendomsfiendtlig ideologi som åpent forkynner marxismen som erstatning for kristendommen og som forlener staten med rettigheter i samvittighets-, tros- og moralspørsmål som ingen kristen kan godta.»

Dessverre er det her som så ofte dem som likevel finner det forsvarlig å «samarbeide». Ved hjelp av slike folk og en passende porsjon vold og list har Praha-regjeringen fått opprettet en såkalt «katolsk aksjon» — med teatermannen Pujman som leder. — Den skal telle 1500 katolske prester og lekfolk som erklærer seg rede til forståelse med regimet. Men bannlysingsdokumentet fra Roma hevder at mange er ført opp blant de 1500 trofaste uten noengang å ha gitt sitt samtykke, eller i det hele visste noe om listen før den foreligger offentliggjort.

Som situasjonen er, må en regne med at erkebiskop Beran snart vil være brakt til taushet, på samme måten som kardinal Mindszenty ble det.

Evangeliske minoritetskirker har hittil ikke vært i skuddlinjen på samme måten. Hvor de har vært det, har de vist tendens til ettergivenhet for å gjøre det beste ut av situasjonen. Men hvor feilaktig denne holdning er, viser utviklingen tydelig nok: på neste korsvei melder seg nye krav som forlanger nye innrømmelser. Ivrige protestanter kan stundom mene at den katolske kirke med sitt altfor store krav på ytre makt, nå får sin bekomst. Men det rettferdiggjør på ingen måte krenkelsen av religionsfriheten — som i neste omgang kommer til å ramme dem selv. Striden er ikke bare et katolsk anliggende, men dreier seg om umistelige verdier for alle kirker.

Igrunnen behøves vel ikke noen kommentar til dette. Bare er det fristende å minne om at gjennomføringen av den såkalte reformasjon såvel i de tyske stater som i de tre nordiske land, men kanskje særlig i England i sin tid, skjedde så noenlunde på samme måten. Makthaverne var andre. Men det var likevel statsabsolutismen som krevde all makt, også i Kirken. Vi vet hvorledes det skjedde. Og vi vet

En plantes liv.

Av Kirsten Dæhli.

også hvorledes dette ble den dypeste årsak til en åndelig splittelse og en avkristning som siden har vært Europas — og en kan vel også si hele menneskehetens — ulykke. Et rike som er splidaktig med seg selv har vanskelig for å bestå. Det er igrunnen bare dette at kristendommen, Kirken, har selve grunnfjellet, klippen, til fundament, som gjør at den, tross alt, kan trosse stormløpene fra alle fienders side.

Vi i den gamle katolske moderkirken frykter heller ikke denne gang. Vi gjør oss ikke mange illusjoner om Kirkens skjebne, dens ytre levevilkår i den nye tidsepoken som vi nå tydelig går inn i. Alt tyder på at det gamle liberalkapitalistiske «frie» samfunn går sin undergang i møte. En hel verden er i støpeskjeen. Og det er to åndsretninger, to makter, som står mot hverandre i en gigantisk kamp. På den ene side står troen på og den hensynsløse kamp for de «nye guder», Karl Marx' og Lenins idéer og læresetninger. Det gudløse, denne-sidig innstilte og materialistiske menneske går sin seiersgang i verden. Og det er først og fremst den diktatoriske kommunisme som heiser seiersfanene, selv om vi i visse deler av verden kan se A-pakt og parlamentarisk sosialisme foreløpig befester visse stillinger. På den annen side står de mennesker som ennå har en virkelig levende Guds-tro, troen på den sanne Gud og den Han sendte, Jesus Kristus, i behold. Men i alt hva det rent ytre angår synes denne flokk å bli stadig svakere. Derfor kan nok katakombetiden komme igjen også til Vest-Europa, som den allerede er kommet til landene i øst. Muligheten for et martyrium er faktisk like aktuelt for den sanne kristne av i dag som det var for Nero-tidens.

En spør seg da om ikke tiden er inne til, for mange, å trekke lærdom av historien. Er det likevel ikke riktig, som den gamle katolske kirken alltid har hevdet, at stat og kirke er to adskilte, helt selvstendige og vesensforskjellige samfunn?

Hvis saltet mister sin kraft, hvorfra skal verden da få sin kraft? Femten hundre års kirkehistorie viser kampen mellom statens, den verdslige herskers, maktkrav og den kristne kirkes hevden av suverene rettigheter på sitt spesielle område, det religiøse og moralske. Reformasjon og protestantisme betød at visse deler av kristenheten ble løsrevet fra denne suverenitet. Er ikke tiden nå inne til at alle tenkende bevisste kristne slutter opp om enheten i den av Kristus stiftede kirke, den kirke som bygger på Peter, klippen? «Rom eller Wittenberg» lød engang et slagord. Hvor uaktuelle er ikke disse ordene nå! De aller fleste protestantiske kirkemenn er i dag travelt opptatt med å forsikre at Luther bare er en historisk person med en historisk betinget misjon. Wittenberg er avbleket. Enn ikke slagordet lever. Men Rom lever og — Moskva. Derfor er faktisk menneskehetens valg i dag et valg mellom Rom og Moskva og mellom alt hva disse to navnene representerer. Hvor står da i dag verdens protestantiske kristne? Treffer de valget mellom dette bydende enten — eller? Eller — finner de ennå en mellomveg?

H. KIELLAND BERGWITZ.

Jeg vil her la en blåveis fortelle sin livshistorie.

Det er vår. Den ligger på første side i mitt herbarium, inntørket og sammenpresset. Jeg ser den skjelver, jeg lytter, og hører dens stemme som en svak susen.

«Tidlig en søndagsmorgen våknet jeg og tok på meg min blå kjole. Så brast skjoldet. Hvor overveldet jeg ble. Jeg bøyde hodet og rødmet lett da solstrålene kysset min drakt for første gang.

Det rislet svakt i gresset. Sølvklare, fine klokketoner ringlet. Disse toner kom fra snøklokkene, de første som hyldet solen om våren. De bittesmå myke gress-stråene vugger seg i takt med klokkeklangen. Nå ringte de ikke bare for solen, men for meg. Tonene lød jublende, triumferende. Nå var våren kommet. Min fødsel hadde bevist det. Kong Vinter dro seg stille tilbake. Han kunne ikke bli sint da han så meg, liten, uskyldig og lyseblå som jeg var. Bekken klukket muntert og tok seg et par ekstra hallingkast til ære for det nyfødte blåveisbarn. Fuglene kvitret fornøyd, og alle kom for å hlise på meg. Den milde vinden suste gjennom grantoppene. Mygg og knott danset. Hele skogen sang sin vårsang. Bjørkene var kledd i lysegrønt festskrud. Men nå begynte solen å rødme. Den var skamfull fordi den hadde narret oss med sin varme, og med et siste mildt kyss på mine bevende små blader forsvant den. Nå ble jeg like ulykkelig som jeg før hadde vært lykkelig. Det ble kaldt. Jeg skalv. Vinden var som Kong Vinters pust, som en dødssang gjennom trekronene. Alle skogens små skapninger dirret i nattekulden. Vi klompet oss sammen som best vi kunne, snart sov vi. Jeg våknet av solens første, varme stråler. Alt vondt og leit var glemt. Jeg speilet meg i pytten ved siden av meg og rettet ut noen skrukker i kjolen. En duggdråpe som natten hadde lagt igjen på mine blader, var en nydelig morgenforfriskning.

Plutselig hørte jeg det raslet i gresset like ved meg. Min bestefar, det gamle bladet fra i fjor, fortalte meg at det var et av disse søte, små menneskebarna. Forventningsfull snudde jeg meg, og jeg ble ikke skuffet. Et jublende skrik hørte jeg, og så inn i to tindrende barneøyne, like blå som kjolen min. En lubben liten hånd rev meg varsomt opp fra jorden og sprang gjennom skogen. «Farvel», ropte jeg til mine venner. Jeg var svimmel, og visste at jeg snart måtte dø, men jeg var ikke sint på stjerneøyne og den lubne lille hånden. Vi møtte et større menneskebarn. En større hånd tok varsomt omkring meg. Et papir ble lagt over meg og et annet under meg. Så ble det mørkt. Hvor trangt det var. Jeg stønnet, pustet og svettet. Jeg kjente hvordan kraften forsvant, og jeg visnet bort. Nå ligger jeg i ditt herbarium Lise og blir her for alltid, men jeg er ikke død. Jeg vet jeg vil fortsette å leve i de to tindrende blå barneøyne som jeg elsket så høyt.»

Min lille bror hadde kløvet opp på stolen ved siden av meg. Han strøk forsiktig over blåveisens blader med sin lubne lille hånd, og så opp på meg med sine tindrende barneøyne fulle av tårer. To blåveis med duggdråper på.

åndelige testamente.

«Hellig Olav din mann vil jeg vera
du som Jakobs-stigen hev reist
fyrst i Norges land.»

(Olavshymne år 1100.)

Kardinal Emmanuel Suhard, erkebiskopen av Paris som nylig avgikk ved døden, holdt i fjor til jul en mektig tale i Notre Dame-kirken til en betydelig forsamling, bl. a. regjeringsmedlemmer, diplomatiet og de forskjellige ervervsgrupper. Han ga her særlig uttrykk for den angst han alltid følte overfor folkemengden i Paris som han hadde sjelelig ansvar for. Følelsen av dette ansvaret forfulgte ham alltid når han gikk gjennom byen, og det voldte ham stadig smerte.

Han hadde en sterk kallsfølelse både som prest og som biskop i det moderne samfunn. «Verden vil bli reddet gjennom de kristne», skrev han. «Mer enn noengang før i historien må de kristne gi liv til de bestående institusjoner og inspirere til nødvendige reformer. Framfor alt er det nødvendig at ingen kristne mister gudsfølelsen. Hva ser vi i dag når vi lytter eller betrakter livet om oss? En verden hvor alle snakker om mennesket og få snakker om Gud. Det som må uro oss mest, er at den universelle materialismen har smittet selve kristendommen.»

En av kardinal Suhards siste uttalelser var en for-dømmelse av de «progressive kristne»s parti, en liten gruppe tilsluttet Union Républicaine et Résistante. Unionen for kristne Progressister ble dannet i 1947 og teller omkring 5 000 medlemmer, særlig studenter og lærere, som trodde på et kompromiss med kommunismen. Kardinalen fastslo bestemt at katolikker ikke kunne arbeide på å opprette et kommunistisk styre, som uten noen tvil ville skade kristendommen.

I løpet av de tyve år han fungerte som biskop, kan man si at kardinal Suhard opptok til inngående behandling alle de forskjelligartede problemer som møter det katolske Frankrike i vår tidsalder. Ikke minst advarte han katolikkene mot den tidssykdome som heter «aktivisme». Forklaringen er enkel: I dette industriens århundre blir alle ting veiet, tallet og målt. Propaganda og publisitet brukes som maktmidler til å vinne innflytelse. Hvordan skulle da sjelivet kunne undra seg smitten? Er det ikke sant at mange tror mere på makt enn på nåde når det gjelder troens utbredelse? Denne forkjærlighet for alt det handlingsbetonte viser seg selv i gudstjenesten. Der er blitt stor interesse for liturgien. Meget gjøres for at den skal bli lettere forståelig. Men går vi ikke ofte for langt? Misbruker vi ikke ofte dialoger og uttrykk slik at alle stille øyeblikk blir borte fra gudstjenesten?

Kardinal Suhard ber om at der må bli gjenopprettet i kirkens ritus mere plass for taushet, intim bønn, mystikk og sansen for Guds nærvær. Tapet av Gudsfølelsen mener han er en av grunnene til at denne generasjonen er trist. Det er ikke fordi den tekniske sivilisasjon har spilt fallitt at menneskene lever i fortvilelse. Det er en uklar og utålelig lede som følge av at man lever på avstand fra Gud. Mennesker dør av sult, men det brød de savner mest er Guds nærvær.

Menigheten i Trondheim drar hvert år til Stiklestad for å hedre Norges evige konge og for å minnes hans død for troen og riket.

«At alle skal være ett», bad Jesus ved den siste nadverd, aftenen før Han skulle dø.

«At alle skal være ett», var også Hellig Olavs bønn før han led martyrdøden på Stiklestad.

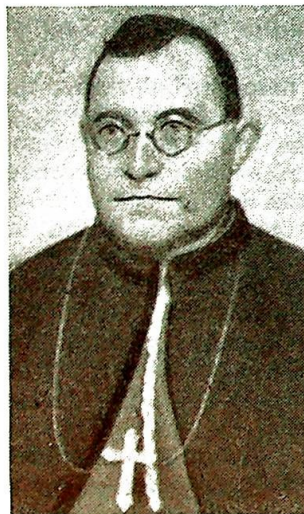
Alle norske katolikker har i dag det samme ønske. Ved å være med til Stiklestad tar vi også del i Herrens bønn: «Komme ditt rike», frendens og kjærlighetens rike.

Vær med, alle dere som har anledning til det. Hent dere kraft og styrke i deres livskamp og be Hellig Olav om forbønn for dere og landet vårt — Norge.

Høfligst bes om å sende anmeldelse om deltagelse til: Katolske prestegård, Trondheim.

Pater P. STELZMANN, ss.cc.

25 års prestejubileum.

Den Apostoliske Prefekt for Midt-Norge, Monsignore Antonius Deutsch, kunne 6. juli feire sitt 25 års prestejubileum. Prefekt Deutsch, som er rheinlender, virket etter sin prestevigsel i 1924 flere år i Holland, men ble for snart 20 år siden knyttet til den Katolske Kirkes arbeid i Norge. Mgr. Deutsch har, bortsett fra et kortere opphold i Halden, virket innenfor sitt nåværende kirkedistrikt siden han i 1931 kom til Norge. I ti år stod han som sokneprest ved St. Olavs kirke i Trondheim, inntil han i april 1945 som

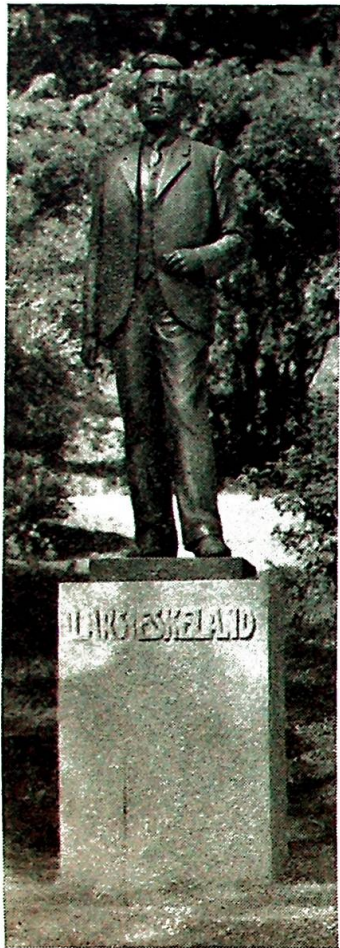
proprefekt overtok ledelsen av Midt-Norges kirkedistrikt ved prefekt Wittes død. I desember samme år ble han utnevnt til apostolisk prefekt.

St. Olav bringer den avholdte overhyrde for våre trosfeller i det trondhjemske kirkedistrikt post festum sine ærbødige lykkønskninger og Guds rikes velsignelse i arbeidet framover.

Detalj av St. Olavs bildet som opprinnelig tilhørte Bunge kirke på Gottland, men som nå oppbevares i Historisk Museum i Stockholm. Bildet stammer fra det 14. århundre.

Bauta over Lars Eskeland reist på Voss.

«Å nei for en dag
vår Herre ga».

Slik innledet skoledirektør Markhus sin tale den 19. juni da minnesmerket over Lars Eskeland ble avduket.

En anselig menneskemengde hadde satt seg stevne ute på Voss Folkehøgskule for å delta i høytideligheten.

Været var praktfullt — strålende sol som glitret i vannet og på sneen i Gråsida. Riktig en solskinnsdag, høvelig for solskinnsbarnet Lars Eskeland.

Bokhandler Anders Ullestad, Eskelands nære venn, og foregangsmannen i arbeidet for å få minnesmerket reist, ønsket alle velkommen og skoledirektør Markhus holdt så avdukingstalen.

Han minte om Eskelands liv og innsats for folkehøgskulen. Arbeidet var seigt og vanskelig, men han hadde gode venner som støttet ham, og han seiret stort. Voss Folkehøgskule ble kjent over hele Norden.

Han tegnet også bildet av Eskeland som skalden, og som stridsmannen. Stridsmannen for skolen, for alt godt i livet og stridsmannen for det nynorske målet som få talte og skrev så vakkert som han.

Til slutt sa han: «Måtte så det minnesmerket som duken no fell frå, vera ei maning til oss alle om å vera trufaste mot det hugmål Lars Eskeland kveikte og nørde i det norske folket. Og i den von helsar me det og lovar: Minne hans skal leva, dyrt og kjær millom oss.»

Til tonene av «Gud signe vårt dyre fedreland» falt duken.

Statuen er i full legemsstørelse, og er hugget av billedhuggeren Torleif Agdesten, en slektning av Lars Eskeland.

Den utmerker seg ved en ypperlig portrettlikhet og er levende i uttrykket, men det er en svært ung Eskeland, ca. 30 år.

Det er vel de ferreste som husker ham slik, men det er en annen sak.

Monumentet er godt plasert i terrenget, og han står og ser utover Vangsvannet og mot Gråsida —

en utsikt han i levende live ofte har gledet seg over.

To gamle elever fra folkehøgskulen, dikterne Tore Ørjasæter og Tarjei Vesås hadde sendt hilsende dikt som ble lest av Einar Ullestad.

Bokhandler Ullestad takket alle som hadde vært med på å reise monumentet, bidragsyterne, kunstneren o. s. v., og overga minnesmerket til Voss Folkehøgskule med inntrengende oppfordring til å ta godt vare på det. Det måtte aldri komme i forfall.

Skolebestyrer Bakke takket for gaven.

Det ble lagt ned kranser og blomster fra forskjellige lag og institusjoner. Lars Eskelands gode venn, fhv. statsråd Mellbye la ned en krans fra Norges Bondelag og mintes sin venn som den kristne personlighet som hadde hatt betydning for hele vårt samfunn.

Ordfører Hjelle takket fra Vossebygden, og Øystein Eskeland bar fram takk på sine søskens og egne vegne for arbeidet med å reise minnesmerket og takket farens venner Johan Mellbye og Anders Ullestad for alt de hadde vært for faren.

Rektor Severin Eskeland takket på ættens vegne, og ønsket foreldrene kunne ha opplevet denne dagen.

Men bildet av Eskeland tegnet i disse taler og hilsener ble ikke fullstendig. Det manglet portrettet av den katolske personlighet Lars Eskeland.

Den katolske tro fullendte åndshøvdingens profil, gjorde den markant. Og hva hans tro betydde for ham, og hva han ofret for den, det vet vel noen hver.

Dessverre fikk ingen av vennene fra våre kretser oppfordring til å minnes ham, men et aldri så lite gløtt inn i hans trosverden fikk vi likevel til slutt.

Utenfor programmet bar nemlig Eskelands datter, fru Magnhild Kringlebotn, fram en takk fra barnebarna. Faren var et solskinns menneske også i hjemmet, sa hun. Og han elsket sine barnebarn.

Det siste han gjorde før han sovnet inn i døden var å velsigne dem.

Og korset hun tegnet i luften, for å illustrere farens handling, det ble punktum for høytideligheten.

C. A. BAGGE

«Alle må ro ungdoms-prammen»

Norsk Katolsk Ungdomsforbunds første generalforsamling etter stiftelsen ble holdt i Bergen i pinsehelgen.

Norsk Katolsk Ungdomsforbunds første generalforsamling etter stiftelsen ble holdt i Bergen i pinsehelgen. Bergen ønsket velkommen med rekordnedbør på 67.2 mm, det vil si den fuktigste pinse i manns minne, så en kan trygt si at deltagerne ved generalforsamlingen fikk stifte riktig bekjentskap med det berømmelige Bergens-regnet.

Allerede på toget til Bergen og på jernbanestasjonen var kontakten mellom de delegerte knyttet. Arrangørene møtte fram og etter at velkomsthilsener og den værste gjensynsgleden var over, ble alle hurtig og greit anvist sine «pleieforeldre».

Etter dialogmessen i den vakre St. Pauls kirke, der sokneprest Taxt talte til ungdommen, var det fellesfrokost og innledende forhandlinger til generalforsamlingen i Krypten under kirken. Formannen i Bergens-laget og primus motor for arrangementet, Ingrid Bakke, ønsket i enkle velvalgte ord de delegerte hjertelig velkommen til Bergen. Deretter erklærte formannen i Ungdomsforbundet, fru Veslemøy Guldager (eller frk. Veslemøy Løvrik Olsen som hun da het!) generalforsamlingen for åpnet. Kontorsjef Hans Wilhelm Gullestad ble valgt til dirigent. Presis kl. 12.20 — etter høymessen — som ble selebrert av ungdomspresten med pastor Raulin som predikant — satt de delegerte igjen benket i Krypten. En tok med en gang til med opprop av stemmeberettigede representanter. Oslo møtte med 5 representanter, Bergen 5, Fredrikstad 4, Stavanger 4, Porsgrunn 1, Haugesund 1, Tønsberg 1 og Stabekk 1. Disse tallene høres nokså beskjedne ut, men jeg kan med en gang gjøre oppmerksom på at det sikkert var 60 unge katolikker til stede.

Forhandlingene, som strakk seg over 4 timer, vil bli referert i ungdomsorganet «Ignis.»

Valgene resulterte i at Øivinn Olafsen ble valgt til ny formann og Kjell Reuter til sekretær. Styremedlemmer ble Oscar Borg Müller (ny), Veslemøy Guldager og Martha Ellingsen. Varamenn ble Marili Wiscott og Sven Ruyter.

Om aftenen var det selskapeleg samvær hos Ingrid Bakke. Hun hadde lagt ned et kjempearbeid for å få alt til å klaffe, og skulle en dømme etter stemningen, så det ut til at hun hadde laget en alle tiders ungdoms-sammenkomst, der alle mulige språk fra bergensk til norsk summet i ørene på en. Ungdomspresten, Ivar Hansteen Knudsen, overbrakte en offisiell hilsen fra biskop Mangers, samt en gave til ungdomslaget i Bergen. Ingrid Bakke svarte og takket på vegne av laget. Pastor Hansteen Knudsen rettet så en takk til lederen av arrangementet, frk. Ingrid Bakke, til ungdommen, menigheten og søstrene i Bergen og særlig til sokneprest Gorissen og pastor Messel for utrettelig støtte. Videre takket han dirigenten for generalforsamlingen, det avgåtte styret, fru Guldager, André Bongard, «Ignis» redaktør Hans Bruce og til slutt lederen for sekretariatet til Nordens Unge Katolikker, Erik Guldager, fordi han var kommet hit og grepet en åre med for å ro «Ungdoms-prammen» framover. Den nyvalgte formann, Øivinn Olafsen, tok så ordet. Han åpnet med å fastslå at han var redd! Redd for å overta som formann. — Det kommer av den store respekt jeg har for Norsk Katolsk Ungdomsforbund, sa han, og fortsatte: — Jeg har måttet stå

som tilskuer. Det var ikke min vilje, men min respekt har vokst for hver uke og måned. Jeg må få alle medlemmene i Ungdomsforbundet til å hjelpe meg med å styre den store «Ungdoms-prammen» og ta en åre med, sa Olafsen.

2. pinsedag var det dialogmesse med preken i Fantoft Stavkirke som en gang i tiden har vært katolsk. Ungdomspresten forrettet. Videre var det besøk på Lyse Kloster, der lektor Charles Joys holdt en glimrende innføring i klosterets historie. Senere holdt pater Raulin det foredrag som ble gjengitt i St. Olav for 29. juni.

Om ettermiddagen var det middag i Krypten, samt avslutning på generalforsamlingen.

De forskjellige representanter hadde ordet og fortalte om ungdomsarbeidet i menigheten på sitt sted. Pastor Taxt, Fredrikstad, hadde først ordet og nevnte at laget i Fredrikstad går inn for å spre katolsk litteratur blant medlemmene. Videre har Fredrikstad-medlemmene et såkalt «Prestens kvarter» og spørrekonkurranse.

Ingrid Bakke, Bergen: Laget har suget tanker fra «Lederbrevet» og følger ellers stort sett Fredrikstad-linjen.

Eva Thielemann, Tønsberg: Om kort tid vil vi danne et lag av katolsk ungdom i menigheten.

Yngvar Holm, Porsgrunn: Porsgrunns-ungdommen arbeider også med å få dannet et lag.

Stavanger-representantene fortalte at en har arbeidet under meget vanskelige forhold, men at det går lettere nå.

Leif Aasland, Oslo: Vi seiler under medvind i Oslo Katolske Ungdomslag.

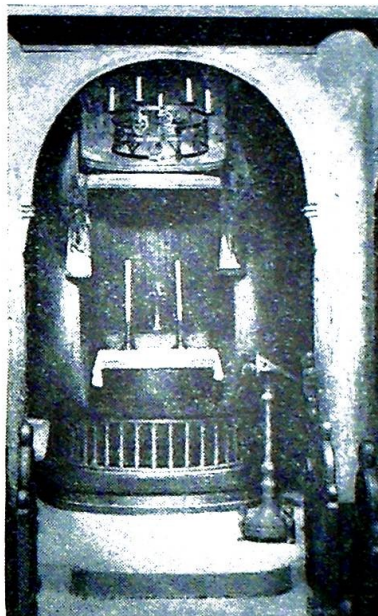
Anna Maria Hansen, Haugesund: Vi har vanskeligheter med å få den katolske ungdommen til møtene.

Kari Sørdsdal, Stabekk: Den største vanskeligheten på Stabekk, er at det ikke er katolsk ungdom der!

Erik Guldager overbrakte hilsener fra Finnlands, Sveriges og Danmarks unge katolikker. Han ønsket det nye styret alt godt i arbeidet framover. Fru Veslemøy Guldager takket på vegne av det avgåtte styret. Hun takket særlig ungdomspresten for all støtte, og uttalte at hun med den største sinnsro overlater plassen sin til Øivinn Olafsen.

André Bongard takket på vegne av de delegerte for oppholdet, og til slutt ga ungdomspresten forsamlingen den prestelige velsignelse.

Yngvar H.

Interiør fra Fantoft kirke.

LITTERATUR

Birger Gulbrandsen: «Nattverden i norsk kirkeliv». Bibl. Norvegiae sacrae, XVII. Oslo, 1948. 434 s.

Det norske kirkeliv begynte for tusen år siden ved kristendommens innførelse i landet. Og fra da av fikk nattverden en stor betydning for kirkelivet. Bokens tittel spenner altså over ti århundrer, og seks av dem kjente ikke noe nanne nform for nattverd enn den katolske Messe. Alt dette er forfatteren fullt kla rover. Han behandler allikevel hovedsakelig nattverden i norsk protestantisk kirkeliv, og hans behandling av den katolske lære og praksis må sies å være mangelfull. I sitt opposisjonsinnlegg ved doktordisputasen har prof. dr. Einar Molland pekt på svakhetene i kapitlet om middelalderen (jfr. Norsk teologisk tidsskrift, 1949, s. 29—39). På flere punkter viser også forfatteren at hans kjennskap til den katolske Kirkes eukaristiske liv i nåtiden er rent tilfeldig og svært summarisk. Han har foruten Thalhofers «Handbuch der Katholischen Liturgik» lest «Kort forklaring over høgmesse i den katolske kirke, Oslo 1942» (s. 389) og i «St. Olav», 20. febr. 1941, fastemandatet for dette året. Han kan derfor dokumentere den opplysning at «påsekommunionen er plikt i den katolske kirke den dag i dag» (s. 29). Men han undrer seg over at den prest som i middelalderen leste flere Messer, ikke skulle drikke det vann han hadde skylt kalken med etter den første Messe. «Så strengt var fastebudet,» bemerker han (s. 27) og vet øyensynlig ikke at regelen gjelder den dag i dag for den prest som ikke har fått en særlig dispens. Han bemerker at presten i vår tid kan lese flere enn én Messe to ganger om året, «nemlig tredje juledag og to på alle sjelers dag, 2. november» (s. 26). Prof. Molland er blitt oppmerksom på at dette ikke er riktig. Han sier: «Dokt. har formodentlig i et konsept skrevet at presten kan lese tre messer på juledag, hvilket ved renskrivningen er blitt til tredje juledag» (N.T.T. s. 32). Prof. Molland kunne med god grunn ha spurt dokt. hvorfra han hadde sin opplysning om at presten kan lese to Messer 2. november. Han kan jo lese tre Messer både juledag og 2. november.

Uten forresten å være polemisk innstilt, dømmer forfatteren alt etter luthersk målestokk, noe som han ikke sørger for å begrunne siden hans verk er historisk og ikke dogmatisk. Han skriver f. eks. med stor sympati om Krogh-Tønning, men slutter med et vemodig: «Det er sørgelig at hans verdifulle sans for det sakramentale både dogmatisk og praktisk skulle føre ham over i Roms sakramentalisme» (s. 267). Vi forstår bedre hans sorg og den bruk han gjør av ordet «sakramentalisme» når vi blant de katolske skikker han nevner finner: «tilbedelse av hostien og monstransen» (s. 50). Er de taltså både hostien og monstransen vi tilber? Og vi undres over om det bare er i teorien vi tilber Kristus i sakramentet (jfr. s. 40). Det viser seg at forfatteren feller dommer der hvor han har liten kompetanse.

Verdifull er hans behandling av det protestantiske kirkeliv, især i det nittende århundre. Vi nøyer oss med å berøre tre av de mange problemer avhandlingen behandler:

a) Vi får gjennom salmene, preknene og kommuniionsbøkene et glimt av sjelens kjensler i møtet med Kristus i sakramentet. Og det blir klart fo ross at nattverden har vært anledning til mange rike åndelige kommunjoner i den norske lutherske kirke.

b) Vi bør alle være enige med forfatteren i hvor sørgelig det var at flere og flere forsømte nattverden, og hvor gledelig det er å se en fornyelse på dette område.

c) Avhandlingen viser oss hvilket problem båndet mellom skriftemål og nattverd har vært i den norske kirke. Avskaffelsen av Botens sakrament har etterlatt seg et tomrum som vi forstår er vanskelig å fylle. «Kirketukten» er dårlig egnet til det. En vil med interesse lese de kapitler som behandler dette spørsmål.

Kort sagt, har denne boken lite å gi oss om det katolske eukaristiske liv, selv om det finnes interessante ting om den norske middelalder. Boken er derimot et viktig bidrag til de nnorske kirkes historie og fortjener derved vår sympati og oppmerksomhet.

Fr. A. Raulin, o. p.

SIGRID UNDSSET:

Romaner og fortellinger fra nutiden.
IV. og V. bind, Aschehoug.

4. bind av Sigrud Undsets «Romaner og fortellinger fra nutiden» foreligger nå hos Aschehoug. Dette bindet omfatter fru Undsets to novellesamlinger «Splinten av Trollspeilet» og «Vårskyer». «Splinten av Trollspeilet» kom første gang i 1917, og her tydeliggjorde og bekreftet forfatterinnen sitt livssyn. Hun taler bevegede ord om livet, om det små og det store i det, om dets tap og dets vinning, dets sorger og lykke.

Novellesamlingen «Vårskyer» har aldri vært gitt ut separat. Den kom første gang i 1921 i førsteutgaven av «Samlede romaner og fortællinger fra nutiden».

Rekkens femte bind som nylig er sendt ut, omfatter novellesamlingene «De kloke jomfruer» og «Fattige skjebner».

Novellene handler om kvinner, om enkle og bra kvinner som savner det mystiske og lokkende i sitt vesen som virker så dragende. Forfatterinnen antyder nødvendigheten av at kjærligheten må ha et religiøst grunnlag for å vare, skape og bygge. «Fattige skjebner» handler mest om ensomme kvinner. Fortellingene er rammet inn av presise folkelivsbilder, og her røper Sigrud Undset en egenskap som tidligere har vært trengt i bakgrunnen: En utpreget humoristisk sans, i slekt med Dickens'.

Disse novellene viser tydelig styrken i Sigrud Undsets stil; den kraft livet gjennom den trenger fram til leseren med. Det som fortelles, oppleves med hele det virkelige livs intensitet og umiddelbarhet.

Øvrig litteratur inngått til redaksjonen.

Dreyers Forlag:

Fromhetstyper og Helligdommer i Øst-Asia. Bind III. Blant munk og pilegrimer i Øst-Asias helligdommer. Av Karl Ludvig Reichelt. Hft. kr. 12,50, innb. kr. 15,50.

CREDO, Katolsk tidsskrift, Stockholm. Nr. 2, 1949.

Innhold:

Sigrud Undsets død. Av Sven Stolpe. Strindberg og den katolska kyrkan. Av Robert Braun. Broderskap. Av Olof Højjer. Brev från Dissentis. Av Trygve Lundén. Katolska Perspektiv. Smärre hagiografiska bidrag. Litteratur: Braun, Joys, Stolpe, Carrel, etc.

Et krafttak på Olavs dag for Olavs sak.

SØNDAG 31. JULI gir vi rikelig i kollekt til St. Olavs Forbund. Husk at dette er en hjertesak og æresak for hver eneste katolikk. Hjertelig takk for hver eneste gave til vår felles sak.

Spørreskjema og foreløbig anmeldelses- skjema for pilegrimsferden til Rom 1950.

kun for katolikker.

Andre må gjøre personlig henvendelse til stedets katolske sokneprest.

Nedenstående opplysninger er absolutt nødvendige for at komiteen skal få en noenlunde oversikt over deltakerantallet, og de forskjellige forhold som spiller inn for hver enkelt. Særlig med hensyn til plassbestillinger i Rom som må foretas allerede på det nåværende tidspunkt.

Innsending av dette skjema er ikke noen absolutt bindende anmeldelse, men kun for oversiktens skyld. Det kan heller ikke på det nåværende tidspunkt gis noen bindende priser, men ifølge det danske overslag skulle turen fra København koste ca. D. Kr. 950. Det er imidlertid gode muligheter for at det kan bli gjort billigere. Dersom en ønsker hotellværelse og ellers ekstra service, må en regne med at det blir dyrere.

Herr
Fru
Frk.
Adr.:

Hvis ønskes privat innlosjering oppgi:

Alder: Stilling

Når ønsker De å reise: (Stryk det som ikke passer)
Hovedpilegrimsferden i mai.
I oktober.

Innlosjering: Hotell / Privat (paying guest) / Sovesal
Reisemåte: Jernbane / Pullmanbusser / Fly

Hvor langt tidsrom kan disponeres:

Etter gjennomgåelse av de skjemaer som hittil er kommet inn, finner komiteen at pilegrimsferden bør konsentreres om Rom mest mulig. Dette vil også gjøre turen billigere. Det vil likevel bli undersøkt om reise muligheter til andre steder i forbindelse med hjemreisen for de som ønsker å gjøre dette på privat basis.

Forøvrig gjør vi oppmerksom på at det er den skandinaviske komites og også Sentralkomiteen i Roms mening at ferden skal bli en virkelig pilegrimsreise, og skal ha minst mulig preg av turistreise. Eventuelle anderledes troende som skulle få anledning til å slutte seg til, må være oppmerksom på dette.

Oslo-ungdommens arbeidstiltak.

som er underordnet *Sentralkomiteen for økt arbeidseffektivitet*, har i den senere tid organisert større papirinnsamlinger der Oslo Katolske Ungdomslag også har tatt del. Det viser seg at O. K. U. nådde det høyeste resultat ved innsamlingen i mai, idet laget samlet inn over 11 tonn papir. Det samlede kvantum ved mai-innsamlingen utgjorde 62 tonn. I juni nådde O. K. U. også høyt på listen. Det økonomiske utbytte for laget ble nesten 600 kroner tilsammen.

Tilslutningen til Ungdommens arbeidstiltak skjedde i sin tid gjennom Norsk Katolsk Ungdomsforbund som oppfordret ungdomslagene i Vikariatet til å gå inn for den dobbelte oppgave: Å gjøre en positiv innsats for landet, samtidig med å bedre lagenes egen økonomi. Det resultat som O. K. U. har kunnet framvise, skulle spore de øvrige ungdomslag og grupper til lignende pågangsmot. Det er Odd Barra som har vært Oslo-lagets kontaktperson med *Ungdommens Arbeidstiltak*.

Den internasjonale Sykepleierske-kongress i Stockholm.

Den 13. juni ble den internasjonale sykepleierske kongress åpnet i den kgl. Tennishall i Stockholm. Der var møtt ca. 4 000 sykepleiersker fra alle land, unntatt landene bak jernteppet. Vi var ca. 2 000 katolske, hvorav en del var ordenssøstre fra 11 forskjellige ordenssamfunn. Noe slikt hadde stockholmernes vel ikke sett før.

En kan si at alt var godt organisert og der var sørget på beste måte for hver enkelt deltaker, med foredrag og ekskursjoner som tok sikte på deltakernes kulturelle og faglige interesser.

Da de fleste allerede hadde innfunnet seg uken før kongressens åpning, var der søndag 12. juni gudstjeneste i fire av kirkene i Stockholm, men alle katolske deltakere møttes til messe og kommunion i Eugenia-kirken. Ved frokosten etterpå hadde vi den glede å ha hans høyærværdighet biskop Nelson til gjest, og hver enkelt deltaker hilste på og talte med Biskopen.

Mandag 13. juni var den høytidelige åpning, som ble foretatt av søster Gerda Høyser, president for det internasjonale sykepleier-råd. Prinsesse Sibylle overvar åpningen. Om aftenen samlet deltakerne seg i det kgl. Teater, der leger og søstre oppførte «Sykepleiers historie gjennom tidene».

Tirsdagen var deltakerne samlet i forskjellige grupper for å besøke sykehusene i Stockholm. Et par hundrede deltakerer var på Røde Kors-sykehuset som er et nytt og moderne anlegg med 160 senger. Til sykehuset hørte også en vakker kirke, vi la særlig merke til en statue av den Hellige Jomfru, som hadde hedersplassen på høyre side av kirkens langvegg. Vi hadde også anledning til å se den nye moderne sykepleierskeskole, der 150 elever blir opptatt to ganger årlig. Om aftenen ga Stockholms guttekor en vidunderlig konsert i Nasjonalmuseet.

Onsdagen var viet til utflukter til Upsala, Gävle, Västerås, Örebro, Norrköping, Linköping og mange andre deler av landet. I Gävle var vi ca. 600 kongressdeltakere, som fordelt på 8 partier skulle se byens forskjellige industribedrifter.

Torsdagen ble kongressen avsluttet i Tennishallen, der også spørsmål angående sykepleierskene og deres utdanning var blitt inngående drøftet, idet en søkte å komme til en tilfredsstillende løsning som skulle svare til hvert enkelt lands krav. Det endelige resultat foreligger ikke enda, men det ser ut til at en går inn for hjelpesøstre med kort utdannelsesetid, særlig for pleie av pasienter med kroniske sykdommer. En håper på denne måte å kunne avhjelpe de fullt utdannede søstre og samtidig øke tilgangen til yrket.

søster E.

Min kjære mann,
vår kjære pappa og farfar
Skreddermester

CHR. OLSEN

døde i dag styrket med vår Hellige Moders Kirkens
nådemidler.

Stavanger 9. juli 1949.

Lise Løvik Olsen
Veslemøy og Erik Guldager
Hans og Gerry Løvik Olsen
Christian og Lilly Løvik Olsen
Sissel Beth og Kjell Gunnar

III. Nordiske Stævne for katolske Akademikere.

HELSINGØR 23. — 31. JULI 1949

Deltagerne ankommer lørdag den 23. inden aften. Efter aftensmåltidet samles man kl. 20 i karmelitterklostrets kapitalsal, hvor AC's formand byder velkommen og hvor der overbringes hilsener.

Vatikanet tar skarp stilling mot kommunismen.

Rom 14. juli.

Den hellige Stols offisielle lovtidende og meddelelsesblad, «Acta Apostolicae Sedes», har offentliggjort et vedtak til Det Hellige Officium av 28. juni, der strenge forholdsregler blir tatt overfor katolikker som bekjenner seg til kommunismen. Vedtaket ble et par dager senere sanksjonert av Pave Pius XII.

Spørsmålene som forelå kardinalkongreasjonen, lyder slik:

1. *Er det tillatt katolikker å være kommunister eller å vise sympati for kommunismen?*

Svar: Nei. Kommunismen er i virkeligheten materialistisk og hører under den antikristnes virkefelt. Katolikker som er tilhengere av kommunismen er i virkeligheten — også når de påstår ikke å ha avsvoret sin tro — ved sin virksomhet fiendtlig innstillet mot Gud, mot Jesus Kristi lære og Kirkens sanne tro.

2. *Kan katolikker trykke, selge, lese eller medvirke til framstilling av bøker, tidsskrifter, aviser eller flyveblad som utbrer den kommunistiske doktrine?*

Svar: Nei. Dette ble allerede fastlagt ved en kirkerettslig bestemmelse av 1939.

3. *Kan katolikker som ut fra frie beveggrunner gjør seg skyldig i de forseelser som nevnes under pkt. 1 og 2, få adgang til Sakramentene?*

Svar: Nei. Den alminnelige bestemmelse tillater ikke at Sakramentene blir gitt dersom mottakeren ikke oppfyller de åndelige betingelser til det.

4. *Faller katolikker som bekjenner seg til kommunismens materialistiske og ateistiske grunnprinsipper og framforalt de katolikker som forsvarer og utbrer kommunismen ipso facto — d. v. s. fordi de er apostater fra den katolske lære — under den ekskommunikasjon som er reservert den Hellige Stol å løse fra?*

Svar: Ja.

Søndag den 24. er — som en besindelse og beredelse til ugens eksistensielle drøftelser af livsanskuelser — opfyldt af tre foredrag af pater H. R o o s SJ, København, om Messens mysterium, og dagen slutes med en kirkekonsert i klostrets Skt. Marie Kirke, hvor organisten Finn V i d e r ø, København, spiller værker af franske og spanske kirkemusikere fra 16.—17. århundrede og af Buxtehude, som jo var knyttet til kirken.

Fra mandag den 25. til lørdag den 30. forsøges en analyse af det åndelige milieu, vi lever midt i, og som vi skal søge at forme.

De vigtigste menneskebilleder, som udgør dette milieu, behandles i en række foredrag med påfølgende diskussion: Kristus og det tekniserende menneske (mag.scient. Olaf P e d e r s e n, Randers, Kristus og det humanistiske menneske (pastor Bjørn H ø j b o, København), Kristus og det eksistentialistiske menneske (universitetsstipendiat Daniel H a a k o n s e n, Oslo), Kristus og det nationalistiske menneske (redaktør Hans B ø l l i n g, København), Kristus og det kommunistiske menneske (lektor Ludvig W o l l n i c k, Bergen), Den katolska människan, motsatsernes enhet (fil. mag. Arne R a s k, Göteborg). Stævneeftermiddagene er dels afsat som fritid med lejlighed til kameratlist samvær, badning i Øresund eller til under kyndig ledelse at bese Helsingørs seværdigheder, herunder Kronborg og karmelitterklostret, dels til valgfrie rundbordssamtaler omkring forskellige emner.

Ved aftensammenkomstene bliver der en række forelæsninger: Prof. Dr. P. I l d e f o n s B e t s c h a r t OSB, Salzburg. Das Menschenbild des heiligen Benediktus, pastor Hubert M e s s e r s c h m i d t, København: Den Hellige Skriffs stilling i den kristnes liv, pater dr. phil. Alfred O t t o SJ, København: Povl Helgesen, kristen humanist og reformator, Dom Jean L e c l e r c q OSB, Clairvaux: L'homme mystique d'après un exemple: Saint—Bernard. Lørdag aften bliver en «munter aften».

Søndag den 31. tager alle deltagerne til domkirken i København for at overvære Leif Kaysers præstevielse ved biskop Th. S u h r OSB, apostolisk vikar for Danmark. Derefter slutes stævnet med en afskedsfrokost.

Hver dag indledes med en reciteret messe med prædiken af en af de tilstedeværende præster og afsluttes med sunge komplet.

Tilmeldelse sker til stævnesekretæren Ruth Hansen, Stokrosevej 1, København S.

Stævnekomiteen.

Støtt vår annonseavdeling!

Forny Deres abonnement!

Skaff

St. Olav nye abonnenter!

UTLANDET

BULGARIA

Det internasjonale Røde Kors forbudt.

Et regjeringsdekret har forbudt Røde Kors i Bulgaria. Røde Kors' eiendeler er overført til «Velferdsforeningen», en organisasjon som ble dannet av de bulgarske kommunister under krigen.

BULGARIA

Det bulgarske folk drevet til fortvilelse.

Også i Bulgaria, som er det land på Balkan som er sterkest isolert, foregår det en religionsforfølgelse likeså brutal og hensynsløs som i Ungarn og Romania.

Den overveiende del av befolkningen som teller 7 millioner, tilhører den ortodokse kirke, men det finnes omlag 100 000 romerske katolikker i landet. Selv om kirkene ennå ikke er stengt, er katolikkene utsatt for svære forfølgelser. Konsentrasjonsleirene er fylt av katolske legfolk og prestere som beskyldes for sabotasje og for å ha villet stifte opprør.

Disse opplysninger er nettopp gitt til den amerikanske presse fra flyktninger som er kommet over til De forente Stater. De forteller at også bulgarerne, som befolkningen i de øvrige østeuropeiske stater som undertrykkes av Moskva, yter passiv motstand eller søker tilflukt i fjellene. Mange forsøker også å komme ut av landet. «Mangelen på frihet, elendigheten som vokser på grunn av tvangsdeportasjonene til Sovjet eller til andre stater og den religiøse og politiske forfølgelsen har drevet det bulgarske folk til fortvilelse,» heter det i flyktingenes beretninger. «Den kjennsgjerning at vestmaktene har anerkjent regjeringen, og at russerne overvåker at ingen slipper igjennom jern-teppet, har gjort enhver tanke på befrielse illusorisk,» heter det til slutt.

DE FORENTE STATER

En tidligere leder av Ku-Klux-Klan blir katolikk.

Dr. Joseph Anton Young som tidligere har vært leder av den hemmelige rasekamporganisasjon i sørstatene i De forente stater, Ku-Klux-Klan, er blitt opptatt i Den katolske kirke, heter det i en melding fra New York.

ENGLAND

Kamp om skolene under utvikling.

To katolske biskoper i England har erklært at katolikkerne i England nå må betale 4 ganger så meget for skolene som staten yter på grunn av den undervisningslov som ble vedtatt i 1944. Biskopen av Nottingham, Mgr. Ellis, framholder at dette vil føre til kamp mellom regjeringen og Englands katolikker. Årsakene til vanskelighetene er ifølge biskopen de høye byggeomkostninger, de store krav som undervisningsdepartementet stiller og en fortolkning av loven som strir mot det man stilte i utsikt under forhandlingene før loven ble vedtatt.

Erkebiskopen av Birmingham understreket nylig på en kongress av katolske mødre at katolikkerne har mer til overs for konfesjonsskolene enn for de avgiftsfrie statsskoler.

«Det europeiske spørsmål er et religiøst spørsmål.»

Den engelske katolske avis «Catholic Times» skriver i anledning de anstrengelser som gjøres for å skape et forenet Europa følgende:

«Det europeiske spørsmål er i første rekke et religiøst spørsmål. Kristelige beveggrunner må være dominerende om det skal lykkes å skape en politisk enhet i Europa.»

Etter å ha slått fast at Europas enhet gikk tapt ved reformasjonen som splittet kontinentet i en rekke nasjonale kirker, skriver avisen videre:

«Det forsøk som gjøres i dag på å skape en politisk en-

St. Olav. Fra Kvæfjord kirke.

Skreddermester Chr. Olsen

in memoriam.

Lørdag den 9. juli døde skreddermester Chr. Olsen i Stavanger.

Ikke mer enn 59 år gammel, full av virkelyst og energi, og levende interessert både i sitt fag og for de han hadde å leve for. Men det som gjorde ham mest verd å minnes, det var hans helstøpte personlighet og hans levende kristendom. I mange år var han Olavslaget dyktige og oppofrende formann, og Kirkens sak var i sannhet også hans sak.

Med ham er en traust og levende katolsk kristen tatt bort. Han trodde, og levde etter si ntro. Den tro som også ga ham heltemotetskrefter i de siste smertens dager. Selv om han han nok selv allerede i lengere tid hadde kjent at en sykdom tok kreftene mer og mer, så stridde han alene med det, for å vinne tid til å ordne for sine kjære, det han mente måtte ordnes. Bare en måned før døden kom, holdt han sin datters bryllup og førte henne selv til alteret, og bare noen få av oss visste at han var farlig syk. Først etter at denne festen var over, var han til å formå å gå til legen, der han forlangte å få vite sannheten. Og da han hadde visshet for at det bare var dager eller uker om å gjøre, — ja, da beskikket han sitt hus og ordnet med alle ting som han måtte gå i fra, og så sendte han bud på sjelesørgeren og ordnet for seg selv til slutt. Han sa til skriveren herav, etter å ha mottatt de siste sakramenter at han aldri hadde drømt om hvilken makt der lå i dette sakrament. «Nu er alt nytt for meg, det er bare å være stille og vente. Alt er nu i Guds hånd og jeg legger meg om kvelden for enten ikke å våkne mer, eller kanskje nettopp å våkne og stri med døden. Men jeg har ikke noen angst. Alt er blitt nytt for meg nå.»

Bare noen dager måtte han vente, så fikk han sovne rolig inn, omgitt av hustru og barn.

Rekvieemessen var i St. Svithuns kirke onsdag 13. juli

og ble frambåret av franciskanerpater Otto Hanssen, som minnet med takk for godt kristent brorskap. R. I. P. også foretok jordfestelsen på Egenæs kirkegård hvor St. Svithuns menighet har sin egen parsell.

En god husbond og far er borte, og mange venner og kolleger fyllte kirken da Chr. Olsen under klokkenes klemting gjorde sin siste ferd. Vi, hans trosfeller, lyser fred over

het, finner sted uten tanke på en kristelig beveggrunn. Dette Europa-råd kommer derfor til å forsvinne i glem-selen. En dag vil verden imidlertid erkjenne at Europas enhet i første rekke er et spørsmål om religion. Da først vil det bli mulig å snakke fornuftig om Europa som er verdens viktigste kontinent, sivilisasjonens og kristendommens vugge.»

Den katolske aksjon i virksomhet.

For å intensivisere det katolske arbeid rundt om i Eng-land har katolske legfolk stilt seg til disposisjon i s.k. flyvende kolonner som blir satt inn på forskjellige steder, av Den katolske indre misjon. Disse legfolk ofrer sin ferie og sin weekend og betaler selv reiseutgiftene for å oppsøke katolikker som bor spredt. Den katolske indre misjon samler dem, prøver deres dugelighet og sender dem ut etter nærmere avtale med de forskjellige sokneprester. Resultatene av denne virksomhet har vært over forventning, og stadig flere prester henvender seg til Den indre misjon for å få slike flyvende kolonner tilsendt.

Katolske parlamentsmedlemmer ber Bevin å holde seg underrettet om kardinal Mindszenty's skjebne.

Katolske parlamentsmedlemmer har rettet en henvendelse til utenriksminister Bevin og bedt ham sørge for at den britiske legasjon i Budapest holder et «våkent øye» med kardinal Mindszenty. De har bedt om at Underhuset til stadighet holdes underrettet om kardinalens skjebne.

Britisk radiostjerne konverterer.

En av de betydeligste konsert- og radiokunstnere i Eng-land, Wee George Wood, er blitt opptatt i Kirken. Han er en personlig venn av kardinal Griffn.

FRANKRIKE

Fransk kardinal understreker den menneskelige faktor i industriproduksjonen.

«Både la skure-kapitalismen og den marxistiske kollekti-visme truer menneskets verdighet, fordi de overser den men-neskelige faktor i industriproduksjonen,» framholder kardinal L i e n a r t, hvis stift omfatter kullgrubedistriktene og en rekke viktige industriområder i Nord-Frankrike, i et hyrdebrev hvor han kunngjør at den 36. sosiale studie-uke for franske katolikker vil bli holdt i Lille fra den 18. — 23. juli. Temaet for uken er «Økonomisk realisme og sosiale fram-skritt».

«All industrivirksomhet må,» framholder kardinalen vide-re, «vie stor oppmerksomhet til produksjonens materielle bestanddeler: teknisk dyktighet, effektivitet, produksjons-omkostninger, konkurranse o. s. v. Alt dette er av den stør-este betydning. Men det rommer en fare: At man overser og forsømmer den vesentligste faktor: Mennesket. Altfor ofte ser man på mennesket som en uunnværlig maskin man kan utnytte. I så henseende er det ingen forskjell på la skure-kapitalismen og den marxistiske kollektivisme. All er-faring viser at mennesket bare blir respektert i den utstre-king det er erkjent som et Guds barn og en Kristi bror.»

Kardinal Suhards bisettelse.

Onsdag den 8. juni ble erkebiskopen av Paris, kardinal S u h a r d, høyttidelig bisatt. Det tok sørgetoget 1½ time å passere Boulevard St. Germain på veien til Notre Dame. Blant sørgekaren så man kardinalene av Lille, Lyon, Tou-louse og Rennes. Om lag 18 erkebiskoper og 36 biskoper tok del i sørgehøyttideligheten, blant dem kardinal-erke-biskopen av Köln, F r i n g s. Tusener av mennesker sto oppstilt i de gater sørgetoget passerte. De katolske ung-domsorganisasjoner gikk i spissen, fulgt av andre katolske organisasjoner, av studenter og lærere ved Institut Catho-lique, universitetsprofessorer og representanter for staten. Bl. a. så man utenriksminister S c h u m a n. Republikkens president var representert ved en general.

Nytt skuespill av Paul Claudel.

Den store franske dikter Paul C l a u d e l har ferdig et nytt skuespill som er skrevet i anledning Det hellige År. Skuespillet er kalt «Mysteriet». Franske skuespillere er allerede i ferd med å innøve rollene til den kommende uroppførelse.

HOLLAND

Mektig katolsk ungdomsdemonstrasjon i Holland.

50 000 unge menn og kvinner representerende alle yrker, strømmet til Utrecht den 29. mai for å delta i den største samling av katolsk ungdom som noensinne har vært holdt i Holland. Samlingen fant sted under mottoet: «Dette er livet».

Det ble holdt to særskilte møter for at ungdommen skul-le få høre patrene H e n r i d e G r e e v e og P i e t W e s s e l i n g C. S. S. R. som er kjente kringkastingstalere. Gudstjenesten i St. Augustin-kirken i Utrecht ble en opplevelse som over-traff de dristigste forventninger.

Det ble slått fast at med mottoet «Dette er livet» forstod man bare «et liv hvor hver eneste handling ånder av kris-ten ånd som et resultat av virkelig Gudstro». Pater de Gree-ve fortalte ungdommen at kampen for Kristus har en egen evne til å fylle en helt og at den er full av romantikk. Kir-kens historie, uttalte pateren videre, er like så spennende som vitenskapens og de store pionerers. Pater Wesseling er-klarte at vi ikke har noe igjen som vi kan stole på, ikke noe vi kan rette oss etter med mindre vi tror på Kristus.

Samlingen mottok telegrafiske hilsener fra 1 200 ungdoms-ledere og telegrammer fra Pave Pius XII, fra dronning Juli-ana og fra Kardinal-erkebiskopen av Utrecht, de Jong.

Hollandske arbeidere støtter misjonsvirksomheten.

Tusenvis av katolske arbeidere i den hollandske by Til-burg arbeidet den 7. juni en time ekstra til fordel for den katolske misjonsvirksomhet. Mens mennene arbeidet denne ene time ekstra, var deres hustruer og barn samlet i byens kirker for å be for misjonsvirksomheten.

I Tilburg har det også vært arrangert en Misjons-utstilling som ble kalt «Gå og lær» fra den 4. — 12. juni. Utstillingen var omfattet med stor interesse og ble den første utstillings-dag besøkt av 11 364 personer.

Tilburg er en av de ledende industribyer i Holland. Den har vel 100 000 innbyggere og er helt katolsk.

IRLAND

En sosial stat etter Kirkens oppskrift skal skapes.

Den nye irske regjering er overfor det aktivt katolske irske folk forpliktet til å skape en sosial stat som svarer til de linjer som er trukket opp i forskjellige pavelige encyklikaer. Flere kjente personligheter har nå både i skrift og tale forlangt at man tar fatt på arbeidet med å gjennomføre den y r k e s m e s s i g e o r d n i n g. Forfat-ningen tillater uten videre en utvikling i denne retning.

JAPAN

100 000 katolikker feirer 400-års minnet for Franciscus Xaverus' ankomst til Japan.

Mer enn 100 000 katolikker fra hele Japan var samlet i Nagasaki søndag den 29. mai for å feire minnet av den hellige F r a n c i s c u s X a v e r u s' ankomst til Japan for 400 år siden. Møtestedet var der hvor atombomben falt i 1944. En prosesjon som var 3 engelske mil lang beveget seg fra Oura-katedralen til Nishigaka-parken, hvor 26 ja-panske martyrer ble korsfestet da forfølgelsene sto på sitt høyeste i det 16. århundre. I prosesjonen ble båret helge-nens høyre arm som for anledningen var overført fra Rom. Tusenvis av unge piker sang gregorianske hymner på ja-pansk. En pontifikal høymesse ble holdt i ruinene av Ura-kami-kirken. Den neste dag ble det holdt gudstjeneste i Kagishima, nøyaktig på det sted hvor helgenen landet for så mange år siden. Pavens legat til høyttideligheten var erkebiskopen av Sydney, kardinal Gilroy.

Jesuit-pater holder foredrag for japanske buddhister om kommunismen.

Jesuit-pateren Nicholas Rogger som er knyttet til det katolske Jochi-universitetet i Tokio, har vært inn-buddt av Foreningen av japanske buddhister til å holde foredrag om kommunismen. Foredraget ble holdt i det buddhistiske tempel i Nagano.

JUGOSLAVIA

Tito fortsetter sin kamp mot kirken.

Meldingene om at det skulle være muligheter til stede for et bedre forhold mellom Kirke og stat i Jugoslavia, be-kreftes ikke av virkeligheten, heter det på vel underrettet

hold i Rom. Alt mulig gjøres for å skille folket fra biskopene. Ved utøvelsen av sine funksjoner blir biskopene meget ofte utsatt for overgrep og demonstrasjoner av medlemmer av Titos militis og kommunistisk ungdom. Oppdager kommunistene at en prest vinner særlig stor sympati, blir han under et eller annet påskudd arrestert. Alle prestegårdene er beslaglagt, og prestene må bo i private hjem. En mengde kirker er stengt, ødelagt eller omgjort til kinoer. Det er forbudt å holde gudstjenester i armee. Offiserer er på det strengeste forbudt å la sine barn døpe. Soldatene må være uten sjelesørgere og får ikke en gang tilkalle prest når de er i ferd med å dø. Prester som er innkalt til militærtjeneste får heller ikke overvære noen gudstjenester. Religiøse handlinger er høyt beskattet. For å få døpt et barn må foreldrene betale 3 000 dinar, konfirmasjon koster 4 000 dinar og kirkelig vielse 6 000 dinar. En stats-tjenestemann tjener gjennomsnittlig 3 000 dinar i måneden.

LITAUEN

Landet fullstendig dominert av russerne.

I De baltiske stater er det ikke lenger landenes egne kommunistiske partier som har makten. Den ligger nå helt i hendene på russerne.

I Litauen er landets virkelige herre Sjerbakov som er fullmektig for det sovjet-russiske kommunistiske parti. Statsministeren, Mecys Gedvila, er litauer, men de tre visestatsministrene Pisarev, Sokolov og Mamajev er russere. Innenriksministeren, hvem politiet sorterer under, er general Bartasiunas. Han har antatt dette litauiske navn. Hans virkelige navn er ukjent. Andre russere i regjeringen er: ministeren for statens sikkerhet D. Jefimov, ministeren for tungindustrien Teodin, ministeren for gjenreisningsindustrien M. Ljubimtsev, ministeren for hjemmeindustrien S. Shkodin og ministeren for skogbruket Ponomarev.

Samtlige litauere i regjeringen er «assistert» av russiske vise-ministre. I sekretariatet for Litauens kommunistiske parti sitter det bare en litauer. På regjeringsmøtene tales det kun russisk.

NORD-KOREA

Kommunistiske kirkeforfølgelser også i Nord-Korea.

En ung benediktinerpater som er flyktet fra Nord-Korea, forteller at kommunistene har satt i gang forfølgelser mot Kirken også der. Klosterbiskopen Bonifasius Sauer i Tokwon er blitt arrestert sammen med klostrets munk. 7 utenlandske søstre og 12 tyske benediktinerpater har vært arrestert i lengere tid, og i begynnelsen av juni måned ble ytterligere 70 prester og nonner arrestert. Man mener at deres skjebne er beseglet om de blir stilt for den kommunistiske «folke»-domstol. De kommunistiske myndigheter har også konfiskert kirkens eiendommer.

POLEN

Stenkasting mot Kristi-legemsprosesjon i Varsjava.

For første gang siden det kommunistiske styre ble opprettet i Polen, ble det den 16. juni gjort forsøk på ved håndgripeligheter å hindre gjennomføringen av Kristi-legemsprosesjonen i Varsjava. Kommunistiske studenter var organisert for å håne prestene og munkene og for ved voldsheter og stenkasting å forsøke og sprengte prosesjonen. Man frykter at opptøyene nå vil bli utnyttet av regjeringen til å forby religiøse prosesjoner.

Den kommunistiske taktikk i Polen går for nærværende ut på å trekke en skillelinje mellom «gode» og «dårlige» biskoper og prester. For kort tid siden ble biskop Mgr. W. Gora, som døde i en tysk konsentrasjonsleir under krigen, hedret av distriktsguvernøren i Lublin som tildelte biskopen post mortem den polske orden «Polonia restituta». I pressekommentarene til begivenheten heter det at biskopene og prestene tidligere var meget patriotiske, mens de nå i «anti-nasjonale» hyrdebrev tar standpunkt mot de «progressive» krefter.

Propagandaen faller imidlertid til jorden. I slutten av mai kom det til store arbeiderdemonstrasjoner under en valfart av arbeidere til Piekar. Arbeiderne demonstrerte for biskop Adamski av Øvre Schlesia som er en av de biskoper kommunistene har rettet sitt groveste skyts mot. I valfarten deltok det 150 % flere arbeidere enn for et år siden.

Valfartene til Czenstokovo ikke ønskelige.

Det berømte polske valfartssted Czenstokovo er en torn i øyet på det kommunistiske styre. I en serie avisartikler og kringkastingtaler betegnes nå Czenstokovo som et drastisk eksempel på overtro, og befolkningen i byen som «reaksjoner og klerikal». Det kreves i den pågående pressekampanje at valfartene til Czenstokovo skal forbys.

Arrestasjon av polsk prelat en hevnakt.

Den polske regjerings nyhetsbyrå har sendt ut en melding om at Mgr. Zygmunt Kaszyuski som var undervisningsminister og biskopenes representant under krigen, er blitt arrestert, anklaget for å ha vært medlem av en antikommunistisk organisasjon og for å ha drevet stemp-linger mot staten.

«Det er innlysende,» erklærer Vatikanets kringkaster, «at det kommunistiske styre i Varsjava har arrestert Mgr. Kaszynski for å hevne hans arbeid som medlem av den polske regjering i London under krigen.»

SLOVAKIA

Bøndene forsvarer prestene og kirkene.

Bøndene i Slovakia tåler ikke at prestene blir arrestert og kirkene misbrukt. De har satt seg til motverge mot kommunistenes overgrep. Det er allerede kommet til kamphandlinger med dødsopfre på begge sider.

TSJEKKOSLOVAKIA

En journalist uttaler seg om forholdene.

«Jeg har følelsen av å være kommet til en helt ny verden,» uttalte en journalist som etter 15 måneders opphold bak jernteppet nettopp er kommet til den tyske vest-sonen, til en representant for Den katolske nyhetstjeneste. «De kan overhodet ikke forestille Dem hvilket trykk befolkningen i Tsjekkoslovakia har levd under de siste uker.» Og denne journalist som oppholdt seg i Praha søndag den 26. juni og fikk høre det tsjekkiske episkopats siste hyrdebrev bli lest opp, erklærte videre:

«Det er åpenbart at kommunistene har konsentrert hele sin kampkraft mot erkebiskop Beran og lar alt annet ligge. I vel underrettede kretser tviler man ikke på at «tilfellet» Beran vil bli «likvidert» i løpet av sommeren. Om det er et fall fra et vindu som med Jan Masaryk, eller på annen måte man kommer til å gjøre det av med erkebiskopen av Praha, kan man selvsagt ikke vite noe om. Det eneste som er sikkert er at makthaverne kommer til å føre kampen videre med den største hensynsløshet. Alle er klar over at de forholdsregler den tsjekkiske regjering nå har grepet til, bare representerer et mindre ledd i den general-offensiv som herrerne i Kreml systematisk fører i alle de områder hvor de har bestemt seg innflytelse mot Kirken og Vatikanet. Overalt bak jernteppet er Kirken kjernen i motstanden mot kommunismen. I mange tilfeller er den også det siste bindeledd til den vestlige verden. Så lenge den ikke er totalt knust, følger intet «folke»-demokrati seg trygt.

Befolkningen i hele landet — også den ikke-katolske — er grepet av den største opphisselse. Hundreder og tusener stiller seg opp foran kirkene og venter i timevis, når et rykte om at bare et nytt hyrdebrev vil bli lest opp, er i omløp. Da Kirken er berøvet enhver mulighet til offentlig å kunngjøre sin oppfatning, er disse hyrdebrev den eneste mulighet episkopatet har til å meddele seg med de troende. Kirkene er overfylte som i de mørkeste årene under den tyske okkupasjon.

Det hyrdebrev som ble lest opp søndag den 26. juni kom som en stor overraskelse på kommunistene. De hadde besatt erkebiskopens palass og fjernet alle mangfoldiggjørelses-maskiner i den tro at de derved kunne forhindre utsendelsen av hyrdebrev. Til tross for at regjeringen har gjort alt for å bryte biskopenes enighet, står alle i ubrytelig fylking bak erkebiskop Beran. Erkebiskopen er kjent for sitt mot. Det ser ut som om de erfaringer han gjorde i de tyske konsentrasjonsleire under krigen nå kommer ham til gode.

Under disse forhold er det ikke merkelig at manøveren med den «katolske aksjon» som ikke er noe annet enn en rent kommunistisk organisasjon med dekknavnet «katolsk» ikke har gjort det ringeste inntrykk på de troende. De erfaringer befolkningen har gjort i løpet av de siste par år, haar gjort den tilstrekkelig kritisk til å gjennomskue slike

splittelsesforsøk. Ikke en eneste kjent geistlig har sluttet seg til denne kommunistiske aksjon. Lederen for aksjonen er scenelederen (!) ved det tsjekkiske Nasjonalteater, P u i j m a n. De troende står samlet bak sine biskoper og prester, beredt til å bringe et hvilket som helst offer, og beklager av hjertet de prester som ikke klarer å motstå trussler og press og derfor setter sitt navn under et eller annet opprop.

Hele befolkningen er grepet av angst og frykt. Et brev fra et offentlig kontor, et besøk på en uvanlig tid, en litt sterkere ringing på dørklokken, får hele familier til å fare sammen i angst. Et utbredt spionsystem ødelegger forholdet mellom menneskene på arbeidsplassene, mellom naboer, ja, til og med i selve familiekretsen. Særlig deprimerende er virkningen av å være uten kontakt med Vest-Europa.»

Det tsjekkiske statspoliti stenger klostrene.

Ifølge meldinger som er kommet til Wien har statspolitiet i Tsjekkoslovakia stengt 20 klostre. Av disse tilhører 6 jesuitterordenen, 2 fransiskanerne, 4 salesianerne og 2 Steyler-misjonærene. Dessuten er et konvent som tilhører redemptoristene blitt stengt. Også to ortodokse klostre skal være stengt. Ordensfolkene er deportert til ubestemte bestemmelsessteder. Tallet på arresterte prester stiger fra dag til dag.

Samvittighetstvang i Tsjekkoslovakia.

Den kommunistiske regjering tvinger nå alle katolske embetsmenn til å underskrive en erklæring hvor enhver solidaritet med erkebiskop Beran avvises. Av frykt for å miste sitt levebrød har mange gitt etter og undertegnet erklæringen.

TYSKLAND

Hensikten med den katolske aksjon.

«Hensikten med den katolske aksjon er å skape en ny geistlig stand, et nytt diakonat som ikke bare henvender seg til de troende, men til hele folket.» uttaler pater Manfred Hörhammer som for nærværende reiser omkring og holder foredrag i byene i Ruhrdistriktet. «Lykkes det oss ikke denne gang å trekke revolusjonære krefter og konsekvenser av vår tro er alt nytteløst. Vi må ut av vår trange katolske ghetto. Vi må tale et språk som alle forstår. Tiden for demonstrasjoner er forbi. Alle kristelige oppmarsjer og demonstrasjoner er bare et stort verdensteater og burde avskaffes, om det ikke lykkes oss å avlegge et brennede vitnesbyrd for vår tro i en sosial revolusjon.»

Foredragene har samlet overfylt hus, og det store flertall av tilhørere har vært menn.

Fellesnytt A/S myrdet mellom 100 000 — 140 000 pasienter på sinnsykehospitaler i Tyskland under Hitler-styret.

En rettssak som nå verserer ved en domstol i Tübingen i den franske sone av Tyskland har avslørt at Fellesnytt A/S (Gemeinnützige G. m. b. H.) drepte mellom 100 000 og 140 000 pasienter på tyske sinnsykehospitaler under Hitler-styret. Det er åtte av de ledende nazister ved sinnsykehuset i Grafeneck — hvorav to kvinner — som er tiltalt for å ha vært beskjefteget med å drepe 10 654 personer i tiden fra den 1. januar til den 31. desember 1940. På den sistnevnte dag ble avliveningen i gasskammeret i Grafeneck avbrutt og overført til gasskammeret ved Halamar sinnsykehus i nærheten av Limburg hvor den kunne foretas i meget større målestokk.

Rettssaken har avslørt mange detaljer vedrørende de nazistiske organisasjoner for medlidenhetsdrap som var i virksomhet fra september 1939 til ut på vårparten 1945. Den organisasjon som plukket ut ofrene het Reichsarbeitsgemeinschaft Heil- und Pflegeanstalten. Transporten av ofrene til Grafeneck og senere til Hadamar ble utført av Gemeinnützige Krankentransport G. m. b. H. Selve drepningen ble fullbyrdet av Gemeinnützige Stiftung für Anstalts-Pflege. Disse organisasjoner ble opprettet etter at Hitler hadde utstedt sin hemmelige ordre av den 1. september 1933, gående ut på å gi et begrenset antall leger rett til å avlive sinnsyke som var ansett for uhelbredelige.

Gasskammeret i Grafeneck var bygget slik at det kunne gi plass til 75 personer på en gang. Gjennom en glassrute kunne legene iaktta drepningen.

Til tross for at medlidenhetsdrapene skulle hemmeligholdes, ble saken kjent. Det katolske hierarki protesterte gjentatte ganger. Den første protest ble sendt til regjeringen i Berlin av erkebiskop Conrad Groeber i Freiburg

den 1. august 1940. 11 dager senere sendte kardinal-erkebiskopen av Breslau, Bertram, en protest til rikssinnenriksministeren på vegne av hele det katolske presteskap. Den første offentlige protest kom fra biskop von Galen — den senere kardinal — i Münster under en preken han holdt i St. Lamberts-kirken i Münster den 3. august 1941. I denne preken forlangte biskopen at de ansvarlige for medlidenhetsdrapene skulle tiltales for mord.

Bare to gudstjenester i konsentrasjonsleir i Øst-Tyskland i løpet av 3 år.

Den evangeliske biskop i Berlin, dr. D i b e l i u s, slo nylig fast at det bare har vært tillatt holdt to gudstjenester i konsentrasjonsleiren Bautzen i Øst-Tyskland i løpet av 3 år. Denne meddelelse er nå bekreftet av Aksjonskomiteen mot umenneskelighet som består av tidligere fanger i kommunistiske konsentrasjonsleire i Tyskland. Komiteen gir følgende enkeltheter: «Protestantiske gudstjenester ble holdt to ganger i konsentrasjonsleiren Bautzen, nemlig juleaften 1947 og påsken 1949. Av 5 000 fanger fikk bare 500 være tilstede. Bare fanger som så velfødde ut, ble plukket ut, blant dem flere leger, tolker og fanger som hadde arbeid utenfor leiren. Alle fanger som var under 20 år, fikk ikke overvære gudstjenestene. Preknene ble holdt av en prest fra Dresden. Han ble eskortert til prekestolen av unge stalinister og måtte straks forlate leiren da gudstjenesten var over.»

Det opplyses videre at fangene i Bautzen er sosialdemokrater og medlemmer av demokratiske partier. De er dømt for ikke å ha arbeidet «effektivt nok» sammen med russerne.

Nesten 13 000 flyktninger gikk over grensen til Bayern i april.

Det bayerske grensepoliti arresterte 12 923 personer som kom østfra over grensen til den amerikanske sone, heter det i en offisiell melding fra München. Av disse kom 10 046 fra den russisk-okkuperte sone i Tyskland, 1 650 fra Østerrike og 1 257 fra Tsjekkoslovakia. 465 ble sendt tilbake over grensen. Tallet på flyktningene i april er ifølge meldingen betraktelig høyere, da det er helt utelukket at alle er blitt arrestert av grensepolitiet.

UNGARN

Den katolske kirke i Ungarn.

Ifølge en nylig offentliggjort oversikt finnes det i Ungarn 5251 prester til å betjene 7 millioner katolikker. 1400 av disse tilhører religiøse ordener. Det finnes 17 bispedømmer av hvilke 3 erkebispedømmer og 3 bispedømmer har gresk ritus. Kirken i Ungarn teller 2152 menigheter og 2600 misjonere.

ØSTERRIKE

Katolikkenes dag feiret for første gang siden før krigen.

Søndag den 11. juni feiret katolikkenes i Østerrike for første gang siden før krigen «Katolikkenes dag». En forsamling på 70 000 mennesker var samlet i hagene til det tidligere keiserlige slott for å overvære messen som ble selebrert av kardinal Innitzer. I sin tale kom kardinalen inn på forholdene i verden i daag «hvor stor usikkerhet hersker også i religiøse spørsmål og hvor Europa er truet av totalitære stater». Et stort masse møte ble i løpet av dagen holdt på Wiens stadion, og et annet om kvelden i Praterparken.

Sosialistene legger taktikken om.

Ifølge en melding i avisen «Volksbote» har de østerrikske sosialdemokrater lagt om sin taktikk. Propagandaen rettes ikke lenger direkte mot Gud og kirken. Nå erklæres det at enhver kan bli salig på sin fasong.

Årsaken til dette omslag føres tilbake på den voksende innflytelse fra kristne kretser i den engelske arbeiderbevegelse, som har erklært at å gå med Marx mot religionen er reaksjonær sosialisme, mens derimot det å gå med religionen mot kapitalismen er framskrittvennlig sosialisme.

En gruppe innenfor det britiske arbeiderparti som kaller seg «Kristelig aksjon», har nylig sendt ut en erklæring hvor det heter at de sosialistiske partiene på kontinentet ikke er i stand til å danne et tredje kraftsentrum, fordi de bærer på en antiklerikal tradisjon som står fiendtlig overfor kristendommen. «Altså blir vår oppfatning at marxismen er reaksjonær også bekreftet av de engelske sosialister,» skriver «Volksbote» til slutt.